

Bryssel 8.10.2019
COM(2019) 463 final

KOMISSION KERTOMUS NEUVOSTOLLE

Vuoden 2019 kertomus Gozon (Malta) taloudellisesta ja sosiaalisesta tilanteesta

VUODEN 2019 KERTOMUS GOZON (MALTA) TALOUDELLISESTA JA SOSIAALISESTA TILANTEESTA

Maltan liittymissopimukseen liitetyn, Gozon saaren aluetta koskevan julistuksen 36 mukaisesti Maltan hallitus pyysi helmikuussa 2019 komissiota raportoimaan neuvostolle Gozon taloudellisesta ja sosiaalisesta tilanteesta ja erityisesti sosiaalisen ja taloudellisen kehitystason eroista Gozon ja Maltan välillä. Samalla Maltan hallitus pyysi ehdottamaan sopivia toimenpiteitä, joilla edistettäisiin Gozon yhdentymistä sisämarkkinoihin. Tällä ei kuitenkaan ole tarkoitus rajoittaa meneillään olevia neuvotteluja vuosien 2021–2027 monivuotisesta rahoituskehyksestä.

Tässä kertomuksessa arvioidaan Gozon kehitystilannetta ja Maltan sisäisten erojen kehitystä. Kertomuksen arvion perustana on Gozon kehityksen kannalta merkityksellisten ulottuvuuksien ja indikaattorien eli väestökehityksen ja työmarkkinoiden, talouden rakenteen ja talouskasvun sekä maantieteen ja saavutettavuuden viimeaikaisten kehityssuuntien tarkastelu. Asiakirjassa myös verrataan Gozoa muuhun Maltaan ja muihin Euroopan alueisiin. Lisäksi kertomuksessa analysoidaan, miten koheesiopolitiikalla vastataan Gozon kehittämistarpeisiin.

Kertomuksessa käytetään Eurostatin ja Maltan tilastolaitoksen tuottamia aluetilastoja.

1. GOZON TALOUDELLISEN JA SOSIAALISEN TILANTEEN ANALYYSI

1.1. Maantiede ja maankäyttö

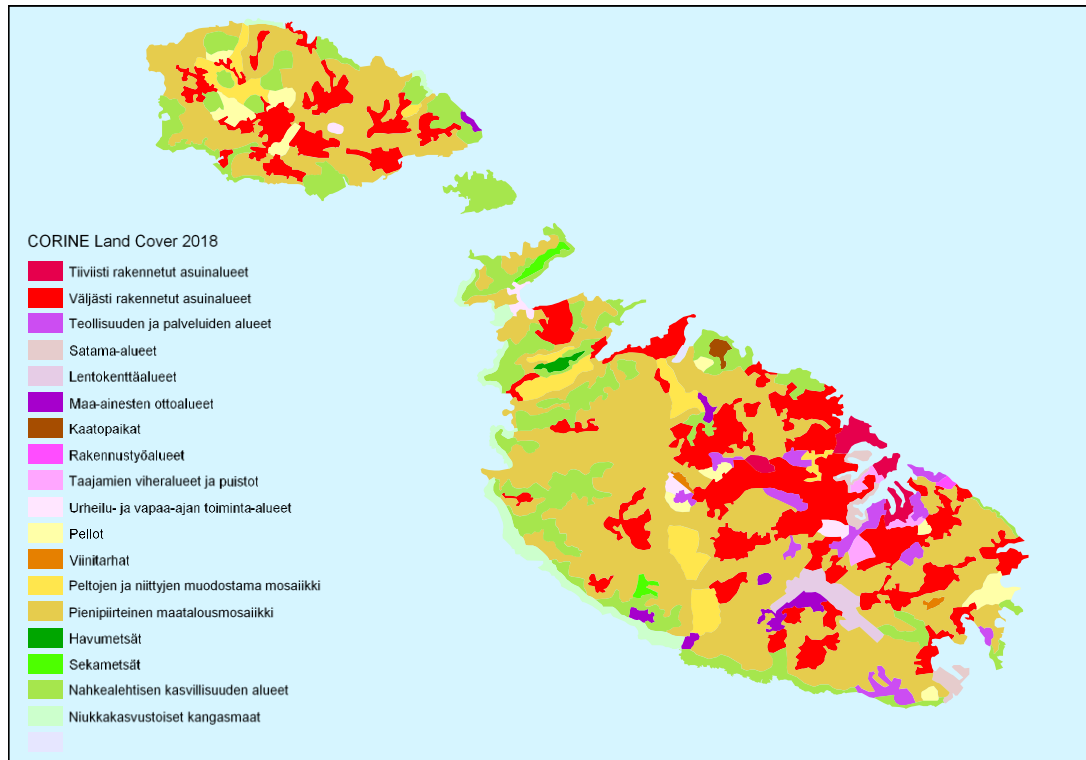
Gozo on pinta-alaltaan ja asukasluvultaan Maltan saariston toiseksi merkittävin saari. Gozo sijaitsee viisi kilometriä Maltan saaresta luoteeseen. Maltan ja Gozon välissä, alle kilometrin päässä Gozosta, sijaitsee Cominon saari, joka on lähes asumaton.¹ Maankäyttöä ja maanpeitettä² tarkasteltaessa havaitaan, että asuinalueiden osuus on 21 prosenttia Gozon ja Cominon pinta-alasta, kun taas maatalouden, luonnonalueiden ja metsien osuus on 77,5 prosenttia. Maltan pääsaarella asuinalueiden (23 %) sekä teollisuuden, palveluiden ja liikenteen alueiden (5,7 %) osuus maankäytöstä on hieman suurempi, kun taas maatalouden, luonnonalueiden ja metsien osuus on pienempi (66,7 %). Maankäyttö kuvastaa Maltan saaren suurempaa väestötiheyttä ja teollistumisastetta Gozoon verrattuna sekä maatalouden keskeistä asemaa Gozon taloudessa.

Tilastolliselta alueluokituksestaan Malta on maa, NUTS 1 -alue ja NUTS 2 -alue. NUTS 3 -tasolla Malta jakautuu kahteen alueeseen: Maltan saareen sekä Gozon ja Cominon saariin.

¹ NUTS 3 -alueeseen viitattaessa kertomuksessa käytetään termiä ”Gozo ja Comino”. Koska Comino on enimmäkseen asuttamaton, kertomuksessa viitataan kuitenkin Gozoon tilastollisia kehityssuuntia kuvailetaessa.

² Luvut ovat peräisin vuoden 2018 CORINE-maanpeitekartoituksesta (*CORINE Land Cover 2018*). Pinta-alojen summa ei ole 100 prosenttia, koska joitakin muita luokkia, kuten kaatopaikkoja ja rakennustyöalueita, ei ole otettu huomioon.

Kartta 1. Maankäyttö ja maanpeite Maltalla, Gozolla ja Cominolla

Lähde: CORINE Land Cover 2018.

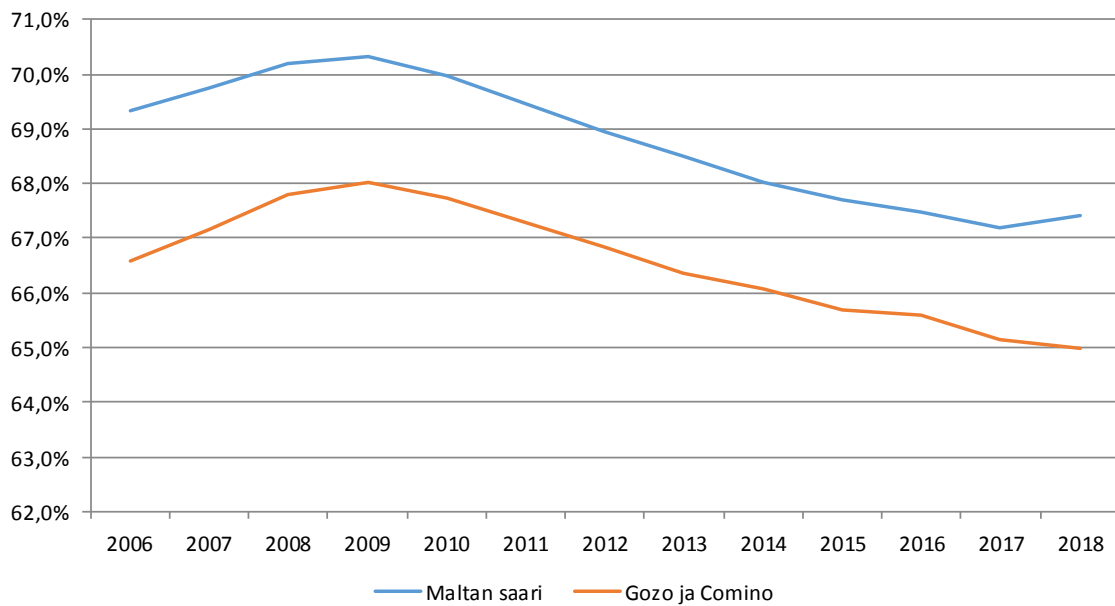
1.2. Väestö

Tammikuussa 2018 Gozolla asui 32 723 asukasta, mikä on noin 6,9 prosenttia koko Maltan väestöstä. Gozon väestötiheys vuonna 2018 oli 474,5 asukasta/km² eli noin neljännes Maltan saaren väestötiheydestä, joka oli samana vuonna 1 793,8 asukasta/km². Noin 21 prosenttia väestöstä asuu Gozon saaren suurimmassa kaupungissa Victoriassa (josta käytetään myös nimeä *Rabat*).

Lukumäärältään Gozon väestö on kasvanut vuodesta 2006 vuoteen 2018 noin 1 700 henkeä. Suhteellisesti ilmaistuna Gozon väestö on kasvanut vuosina 2006–2018 keskimäärin 0,4 prosenttia vuodessa. Maltan saarella vakinaisen väestön kasvu on ollut saman ajanjakson aikana 1,4 prosenttia eli kaikkiaan 69 000 henkeä. Kasvua on tukenut myös merkittävä maahanmuuton lisääntyminen vuodesta 2012 lähtien. Tämä kasvunopeuksien ero johti siihen, että Gozon osuus koko Maltan väestöstä väheni 7,7 prosentista 6,9 prosenttiin vuosina 2006–2018.

Yhtenä syynä edellä kuvattuun kehitykseen on väestön ikääntyminen. Vähintään 65-vuotiaiden asukkaiden osuus Gozon väestöstä on kasvanut 8 prosenttiyksikköä vuosina 2006–2018, kun Maltan saarella kasvu on ollut 2 prosenttiyksikköä. Vaikka väestö on ikääntymässä merkittävästi molemmilla alueilla, työikäisen väestön (15–64-vuotiaat) osuus on Maltan saarella suunnilleen 2 prosenttiyksikköä suurempi kuin Gozon saarella.

Kaavio 1. Työikäisen väestön (15–64-vuotiaat) osuus vakinaisesta väestöstä Maltan sekä Gozon ja Cominon alueilla vuosina 2006–2018

Lähde: Eurostat.

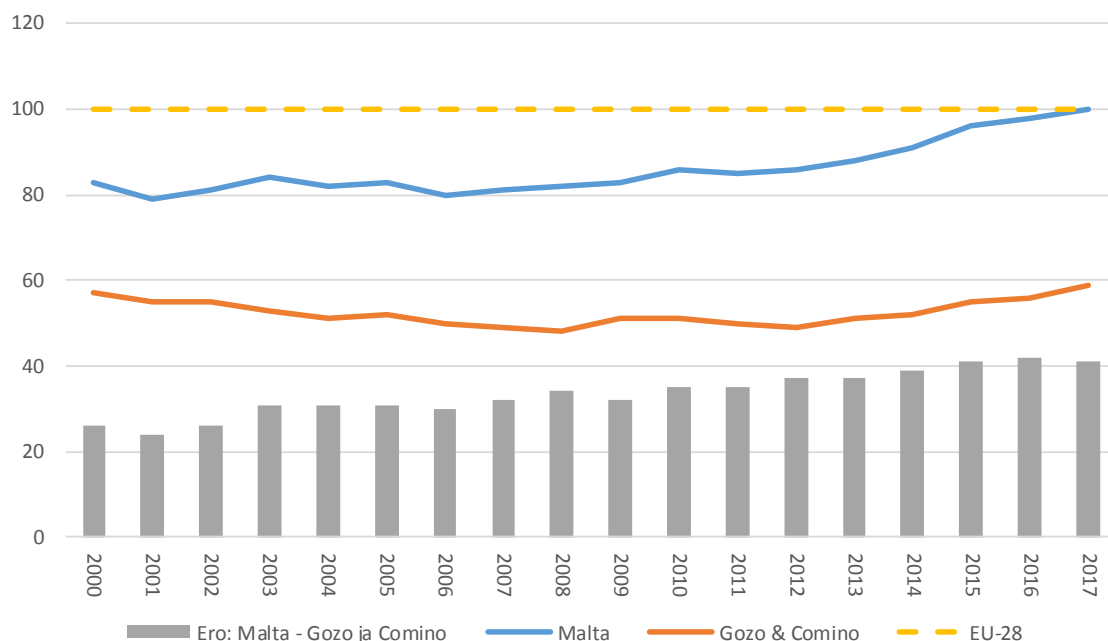
1.3. Taloudellinen kehitys

Vuonna 2017 Gozon ostovoimakorjattu BKT asukasta kohti oli 60 prosenttia EU-28:n keskiarvosta eli merkittävästi alhaisempi kuin Maltan alueella, jonka taso vastaa suunnilleen EU-28:n keskiarvoa. Vuodesta 2000 vuoteen 2011 Maltan saaren BKT asukasta kohti oli EU:n keskiarvoa pienempi. Ero alkoi kaventua vuonna 2012. Sitä vastoin Gozon BKT asukasta kohti pieneni EU:n keskiarvoon nähden vuosina 2000–2007. Tämä laskusuunta pysähtyi vuonna 2008. Alue alkoi lähestyä EU:n keskiarvoa vuodesta 2013 alkaen, tosin hitaammin kuin pääsaari.

Näiden kahden saaren suhteellisen taloudellisen kehityksen ero kasvoi 26 prosenttiyksiköstä 41 prosenttiyksikköön vuosina 2000–2017. On kuitenkin syytä huomata, että saaret sijaitsevat niin lähellä toisiaan, että työntekijät voivat käydä työssä Maltan saarella ja asua Gozon saarella. Itse asiassa yli 20 prosenttia Gozolla asuvasta työvoimasta käy työssä Maltan saarella. BKT asukasta kohti mittaa taloudellista toimintaa tuotannon osalta, eikä kotitalouksien tuloja oteta huomioon. Käytettäessä asukasta kohti laskettua BKT:tä aliarvioidaan siksi Gozon asukkaiden todellinen taloudellinen hyvinvointi.

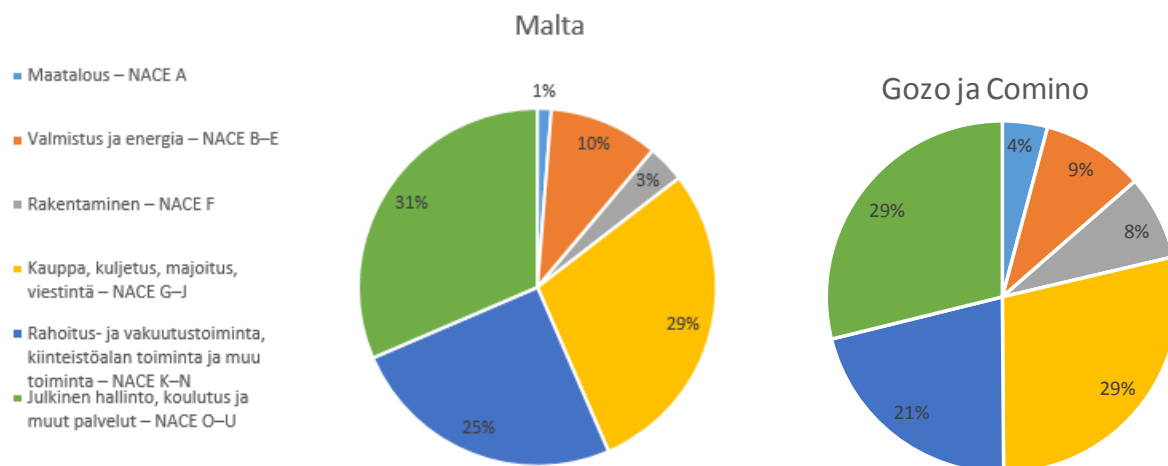
Eri toimialojen osuudet bruttoarvonlisäyksestä ovat erilaisia näillä kahdella alueella. Gozon talous perustuu yleisesti ottaen enemmän maa- ja kalatalouteen (+3 prosenttiyksikköä) sekä rakennusalaan (+5 prosenttiyksikköä) kuin Maltan saaren talous ja vähemmän rahoitus-, vakuutus- ja kiinteistöaloihin sekä muihin palveluihin (–4 prosenttiyksikköä).

Kaavio 2. Ostovoimakorjattu BKT asukasta kohti Maltan sekä Gozon ja Cominin alueilla vuosina 2000–2017 (EU-28 = 100)

Lähde: Eurostat.

Kaavio 3. Eri toimialojen osuudet vuoden 2016 bruttoarvonlisäyksestä Maltan sekä Gozon ja Cominin alueilla

Lähde: Eurostat.

1.4. Työmarkkinat

Työllisyyden kehitys oli samankaltaista Maltalla ja Gozolla vuosina 2015–2017. Vuosittainen kasvu oli 5–6 prosenttia, ja työllisyys kasvoi hieman enemmän Gozolla kuin Maltalla vuosien 2016 ja 2017 välillä. Molemmilla saarilla työllisyysaste nousi saman ajanjakson aikana. Nousu oli Gozolla nopeampaa (noin +4 prosenttiyksikköä vuodessa) kuin Maltalla vuosien 2015 ja 2017 välillä. Vuonna 2017 Gozon työllisyysaste (74 %) ylitti Maltan työllisyysasteen (72 %).

Saarten maantieteellisen läheisyyden ja tiheiden lauttayhteyksien ansiosta Gozolta voi käydä työssä Maltalla. Verrattaessa alueella asuvien työllisten määrää ja alueella työssäkäyvien määrää havaitaan, että 3 500 Gozon asukasta työskentelee itse asiassa Maltan saarella. Tämä on noin 22 prosenttia Gozolla asuvasta työvoimasta.

Taulukko 1. Alueella asuvien työllisten määrä ja alueella työssäkäyvien määrä sekä työllisyysaste Maltan sekä Gozon ja Cominon alueilla

<i>Alueella asuvien työllisten määrä</i>	2015	2016	2017	Kasvu 2015/2016	Kasvu 2016/2017
Malta	194 329	205 002	216 492	5,5 %	5,6 %
Gozo ja Comino	13 901	14 678	15 677	5,6 %	6,8 %
<i>Alueella työssäkäyvien määrä</i>	2015	2016	2017	Kasvu 2015/2016	Kasvu 2016/2017
Malta	197 403	208 423	219 998	5,6 %	5,6 %
Gozo ja Comino	10 827	11 257	12 171	4,0 %	8,1 %

<i>Erotus (työmatkalaiset)</i>	3 074	3 421	3 506
--------------------------------	-------	-------	-------

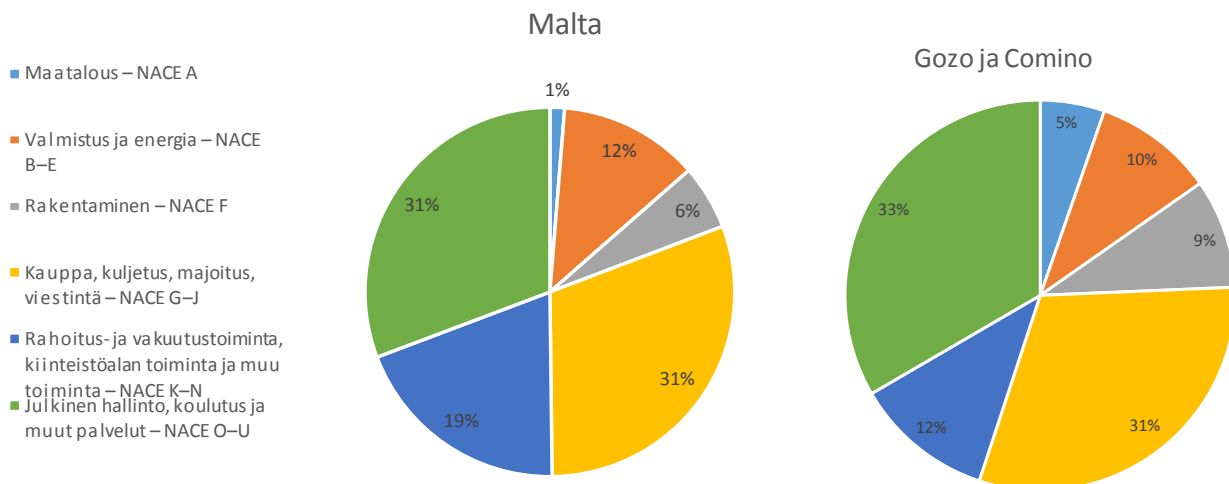
<i>Työllisyysaste</i>	2015	2016	2017
Malta	69 %	71 %	72 %
Gozo ja Comino	66 %	70 %	74 %

Työllisyysaste laskettu käyttämällä 15–64-vuotiaita nimittäjänä.

Lähde: Maltan kansallinen tilastolaitos ja Eurostat.

Eri toimialojen osuudet työvoimasta ovat saarilla hyvin samankaltaiset kuin osuudet bruttoarvonlisäyksestä. Gozolla työskentelee 4 prosenttiyksikköä enemmän ihmisiä maa- ja kalataloudessa sekä 3 prosenttiyksikköä enemmän rakennusalailla kuin Maltalla mutta 7 prosenttiyksikköä vähemmän rahoitus-, vakuutus- ja kiinteistöaloilla sekä muissa palveluissa.

Kaavio 4. Eri toimialojen osuudet työllisyydestä vuonna 2016 Maltan sekä Gozon ja Cominon alueilla

Lähde: Eurostat.

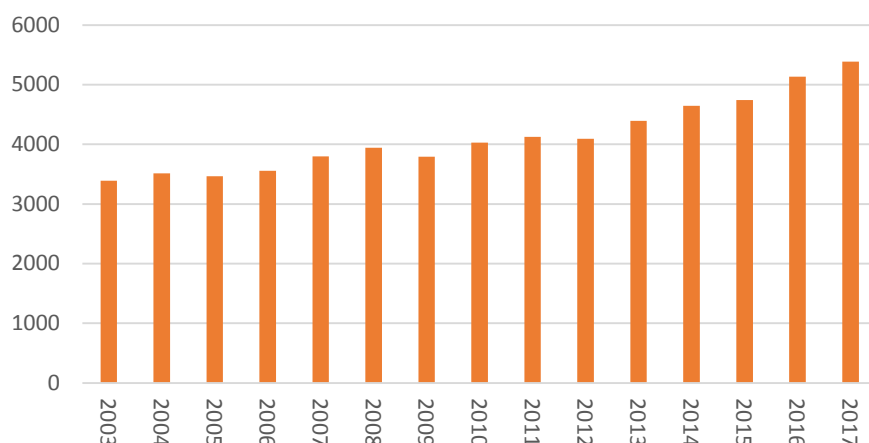
1.5. Saavutettavuus ja matkailu

Gozo sijaitsee 5,3 kilometrin etäisyydellä pääsaaresta. Hyvällä säällä näiden kahden saaren väliseen lauttamatkaan kuluu noin 30 minuuttia. Kuten edellä todettiin, monet työntekijät käyvät Gozolta työssä Maltan pääsaarella, erityisesti pääkaupungissa, käyttäen saarten välisiä tiheitä meriyhteyksiä.

Merimatkustajien määrä Maltan Ċirkewwan sataman ja Gozon Mgarrin sataman välillä on kasvanut lähes 60 prosenttia vuosina 2003–2017 ja lähes 34 prosenttia vuosien 2010 ja 2017 välillä. Tämä vastaa merimatkustajien määrän 3,4 prosentin keskimääräistä vuotuista kasvua näiden satamien välillä. Kasvu on ollut voimakkaampaa vuosina 2013–2017, jolloin vuotuinen kasvu oli lähes 6 prosenttia.

Gozo ei ole pelkästään työmatkalaisten kotisaari, vaan se myös houkuttelee matkailijoita. Samoin kuin Maltalla, matkailijoiden määrä kasvoi Gozolla vuosina 2012–2017, tosin hieman vähemmän (Gozolla +33 % ja Maltalla +36 %). Gozon ja Cominon alueella vierailevien ja vähintään yhden yön yöpyvien matkailijoiden määrä on epäilemättä pienempi kuin Maltan saarella vierailevien matkailijoiden määrä. Vuonna 2017 matkailijoita oli kuitenkin silti lähes kolme kertaa niin paljon kuin Gozon vakinaisia asukkaita. Tarjonnan osalta vuodepaikkojen määrä on kasvanut Gozolla nopeammin kuin Maltalla: 1 756 paikasta 2 165 paikkaan vuosien 2012 ja 2017 välillä (+23 %) verrattuna Maltalla käytettävissä oleviin noin 40 000 vuodepaikkaan (+7 %). Oleskelun kesto on kuitenkin yleensä lyhyempi: matkailijat viipyvät Maltalla keskimäärin viisi yötä, kun taas Gozon ja Cominon alueella viivytään keskimäärin kolme yötä.

Kaavio 5. Ċirkewwan ja Mgarrin merisatamien välisten matkustajien määrän kehitys (tuhatta matkustajaa)

Lähde: Eurostat.

Taulukko 2. Vieraiden ja vuodepaikkojen määrä Maltalla ja Gozolla

Vieraiden määrä	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Kasvu 2012–2017	Keskimääräinen vuosittainen kasvu
Malta	1 274 123	1 377 594	1 464 903	1 499 117	1 532 666	1 731 687	36 %	6,3 %
Gozo ja Comino	73 585	83 051	86 644	86 951	86 866	97 781	33 %	5,9 %
Vuodepaikkojen määrä	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Kasvu 2012–2017	Keskimääräinen vuosittainen kasvu
Malta	38 187	40 895	39 473	40 217	39 163	40 762	7 %	1,3 %
Gozo ja Comino	1 756	1 800	1 855	1 948	2 074	2 165	23 %	4,3 %

Lähde: Maltan kansallinen tilastolaitos.

1.6. Vertailu muiden Euroopan saarien kanssa

Muihin (asukasluvultaan) samankokoisiin saarialueisiin verrattuna ostovoimakorjattu BKT asukasta kohti oli Gozon ja Cominon alueella vuonna 2016 yleensä pienempi kuin muilla saarilla lukuun ottamatta Kreikan saarialueita Lesbos, Limnos, Ikaria, Samos ja Chios. Gozon ja Cominon alue on kuitenkin yksi harvoista saarialueista, joilla BKT asukasta kohti on kasvanut, erityisesti finanssikriisin jälkeisenä aikana (vuosina 2009–2016).

Taulukko 3. Asukasta kohti lasketun ostovoimakorjatun BKT:n kehitys valituilla saarialueilla (EU-28 = 100)

EU:n jäsenvaltio	NUTS 3 -alue	2002	2009	2016	Vuotuinen kasvu 2002–2016	Vuotuinen kasvu 2009–2016
DK	Bornholm	88	87	89	0,1 %	0,3 %
ES	Fuerteventura	132	88	85	-3,1 %	-0,5 %
ES	Menorca	103	85	75	-2,2 %	-1,8 %
ES	El Hierro	72	87	65	-0,7 %	-4,1 %
ES	La Gomera	85	87	70	-1,4 %	-3,1 %
ES	La Palma	66	80	68	0,2 %	-2,3 %
FI	Ahvenanmaa	151	144	129	-1,1 %	-1,6 %
EL	Chios	66	73	50	-2,0 %	-5,3 %
EL	Zakynthos	104	104	75	-2,3 %	-4,6 %
EL	Ikaria, Samos	65	79	51	-1,7 %	-6,1 %
EL	Ithaki, Kefalonia	89	94	60	-2,8 %	-6,2 %
EL	Lesbos, Limnos	64	74	51	-1,6 %	-5,2 %
MT	Gozo ja Comino	55	51	56	0,1 %	1,3 %
SE	Gotlannin lääni	98	93	92	-0,5 %	-0,2 %
UK	Ulko-Hebridit	88	88	76	-1,0 %	-2,1 %
UK	Shetlandinsaaret	135	127	133	-0,1 %	0,7 %
UK	Orkneysaaret	95	95	95	0,0 %	0,0 %

Lähde: Eurostat.

1.7. Sisäiset erot

Tässä kertomuksessa NUTS 2 -alueiden sisäisten alueellisten erojen mittana käytetään asukasta kohti laskettua NUTS 3 -tason BKT:tä. Maltan tapauksessa Maltan sekä Gozon ja Cominon saaret ovat kaksi NUTS 3 -aluetta, jotka muodostavat yhden ainoan NUTS 2 -alueen, joka muodostaa myös koko maan.

Sisäisiä eroja ei tietenkään voida arvioida sellaisilla NUTS 2 -alueilla, jotka eivät jakaudu edelleen NUTS 3 -alueiksi. Lisäksi kunkin NUTS 2 -alueen NUTS 3 -alueiden lukumäärä vaikuttaa yleensä alueellisten erojen mittareihin.

Tästä syystä tässä kertomuksessa käytetään neljää sisäisten erojen indikaattoria, joiden avulla tarkastellaan seuraavia kolmenlaisia NUTS 2 -alueita: 1) kaikki EU:n NUTS 2 -alueet; 2) NUTS 2 -siirtymäalueet (joiden BKT asukasta kohti on 75–90 prosenttia EU:n keskiarvosta); 3) NUTS 2 -alueet, joilla sijaitsee pääkaupunki, pois lukien alueet, jotka eivät jakaudu edelleen NUTS 3 -alueiksi.

Käytettävät neljä indikaattoria ovat seuraavat:

- **Variaatiokerroin:** kaikkien NUTS 3 -alueiden keskihajonnan suhde NUTS 2 -alueen keskimääräiseen asukasta kohti laskettuun BKT:hen. Käytettävistä neljästä indikaattorista tämä indikaattori on vähiten riippuvainen tarkastelun kohteena olevan NUTS 2 -alueen NUTS 3 -alueiden lukumäärästä.

- **Gini-indeksi:** indeksi, jonka arvo on 0–1 ja jonka arvo 0 ilmaisee BKT:n täysin yhtäläistä jakautumista NUTS 3 -alueiden kesken ja arvo 1 kuvaa tilannetta, jossa koko BKT on keskittynyt yhdelle NUTS 3 -alueelle.
- **Theil-indeksi:** indeksi, jonka arvo lähestyy nollaa sisäisten erojen vähentyessä.
- **Minimi/maksimi-suhde:** NUTS 2 -alueen sen NUTS 3 -alueen, jonka BKT asukasta kohti on pienin, BKT asukasta kohti jaettuna saman NUTS 2 -alueen sen NUTS 3 -alueen, jonka BKT asukasta kohti on suurin, asukasta kohti lasketulla BKT:llä. Käytettävistä neljästä indikaattorista tämä indikaattori on eniten riippuvainen tarkastelun kohteena olevan NUTS 2 -alueen NUTS 3 -alueiden lukumäärästä.

Tarkastelussa parhaiten sijoittuvat alueet, joilla sisäisiä eroja on vähän: sijoitus lasketaan nousevassa järjestyksessä variaatiokerroimelle, Gini-indeksille ja Theil-indeksille ja alenevassa järjestyksessä minimi/maksimi-suhteelle.

Maltan tulokset esitetään taulukossa 4.

Kun asetetaan paremmuusjärjestykseen **kaikki 237 NUTS 2 -aluetta**, jotka jakautuvat edelleen NUTS 3 -alueisiin, Maltan Theil-indeksi- ja variaatiokerrointulokset ovat suunnilleen samanlaisia (sijoitukset: Theil-indeksi 99./237 ja variaatiokerroin 86./237). Gini-indeksi näyttää aliarvioivan Maltan sisäiset taloudelliset erot (33./237), kun taas minimi/maksimi-suhde näyttää yliarvioivan ne (164./237).

Asettamalla paremmuusjärjestykseen **kaikki 46 NUTS 2 -siirtymäaluetta** saadaan hieman selkeämpi kuva. Maltan sijoitukset Theil-indeksin ja variaatiokerroimen osalta ovat jälleen hyvin lähellä toisiaan (Theil-indeksi 26./46 ja variaatiokerroin 24./46). Gini-indeksin mukaan Malta on sijalla 11 ja minimi/maksimi-suhteen mukaan sijalla 39.

Malta on myös **pääkaupunkialue**. Siksi sitä verrataan lisäksi kolmannessa alueiden valikoimassa niihin 15 muuhun Euroopan pääkaupunkialueeseen, jotka koostuvat useammasta kuin yhdestä NUTS 3 -alueesta. Malta sijoittuu ensimmäiseksi variaatiokerroimen, Gini-indeksin ja Theil-indeksin mukaan ja toiseksi minimi/maksimi-suhteen mukaan. Sisäisiä eroja koskevat Maltan tulokset ovat siis yleisesti ottaen parempia kuin kaikkien muiden EU:n pääkaupunkialueiden tulokset.

Taulukko 4. Maltaan asukasta kohti lasketun BKT:n (2016) alueellisten erojen vertailuanalyysi, joka perustuu neljään eri indikaattoriin ja kolmenlaisten alueiden paremmuusjärjestyksiin

Alueellista eriarvoisuutta kuvaavien neljän indikaattorin arvot – Malta

Variaatiokerroin	Gini-indeksi	Theil-indeksi	Minimi/maksimi-suhde
0,11	0,03	0,01	0,57

Maltaan sijoitus EU:n kaikkien sellaisten NUTS 2 -alueiden vertailussa, jotka koostuvat useammasta kuin yhdestä NUTS 3 -alueesta (237 aluetta)

Variaatiokerroin	Gini-indeksi	Theil-indeksi	Minimi/maksimi-suhde
86.	33.	99.	164.

Maltaan sijoitus EU:n kaikkien sellaisten NUTS 2 -siirtymäalueiden vertailussa, jotka koostuvat useammasta kuin yhdestä NUTS 3 -alueesta (46 aluetta)

Variaatiokerroin	Gini-indeksi	Theil-indeksi	Minimi/maksimi-suhde
24.	11.	26.	39.

Maltaan sijoitus EU:n kaikkien sellaisten NUTS 2 -pääkaupunkialueiden vertailussa, jotka koostuvat useammasta kuin yhdestä NUTS 3 -alueesta (15 aluetta)*

Variaatiokerroin	Gini-indeksi	Theil-indeksi	Minimi/maksimi-suhde
1.	1.	1.	2.

*Seuraavien maiden pääkaupunkialueet: BG, DK, EE, EL, FR, HR, IE, IT, LV, MT, NL, PL, RO, SI ja UK.

Lähde: Eurostatin tietoihin perustuva alue- ja kaupunkipolitiikan pääosaston laskelma.

2. KOHEESIOPOLITIIKAN TÄYTÄNTÖÖNPANO GOZOLLA

Käytettävistä olevista EAKR:n, ESR:n ja koheesiorahaston kokonaismäärärahoista on keskitetty Gozon alueellisiin investointeihin ohjelmakaudella 2007–2013 yhteensä 11 prosenttia ja ohjelmakaudella 2014–2020 yhteensä 10 prosenttia. Tämä on hieman enemmän kuin gozolaisten osuus (noin 7 %) Maltaan koko väestöstä, koska päätavoitteena on vähentää 1 luvussa esitettyjä Maltaan ja Gozon saarten välisiä eroja.

Pääinvestointikohteet kaudella 2007–2013 olivat kilpailukykyyn ja elämänlaatuun investoiminen sekä ihmisten vaikutusmahdollisuuksien lisääminen työpaikkojen lisäämiseksi ja elämänlaadun parantamiseksi. Niihin käytettiin yhteensä 107,3 miljoonaa euroa. Kaudella 2014–2020 oli maksettu 1. toukokuuta 2019 mennessä 95,6 miljoonaa euroa.

Gozolla toteutettavat toimenpiteet kattavat useita erilaisia aloja. Määrärahoja investoidaan merkittävästi esimerkiksi tie-, liikenne- ja vesi-infrastruktuuriin sekä uusiutuvan energian infrastruktuuriin, jätehuoltolaitoksiin ja historiallisten alueiden kunnostukseen. Jälkimmäisistä mainittakoon erityisesti ”Cittadellan” kunnostus, johon on osoitettu EU:n varoja 12 miljoonaa euroa. Gozo on saanut myös EMKR:n rahoitusta kalatalouden tueksi: Mgarrin ja Xlendin nimetyissä kalastussatamissa sijaitsevia kalastajien tiloja on nykyaikaistettu ja niihin liittyviä uusia palveluja on otettu käyttöön.

ESR on tukenut 79 hankkeen kautta yhteensä 12,4 miljoonalla eurolla osallistumista laatu- ja työmarkkinakoulutukseen sekä uraohjaukseen, jotta voidaan edistää työvoiman työllistyvyyttä ja sopeutumiskykyä sekä heikossa asemassa olevien ryhmien sosiaalista osallisuutta.

Seuraavalla ohjelmakaudella 2021–2027 EAKR:stä, ESR+:sta ja koheesiorahastosta koko Maltan saaristolle³ myönnettävät EU:n kokonaismäärärahat ovat 672,8 miljoonaa euroa, eli määrärahat vähenevät 5 prosenttia kauden 2014–2020 yhteensä 708 miljoonasta eurosta. Tämä kuvastaa sitä, että viime vuosina eroa EU:n keskiarvoon on onnistuttu kuromaan umpeen. Ohjelmakauden 2021–2027 ohjelmien investointiprioriteetteja koskevat keskustelut perustuvat 27. helmikuuta 2019 julkaistuu Maltan maaraaporttiin 2019⁴ ja neuvoston 9. heinäkuuta 2019 antamiin maakohtaisiin suosituksiin. Tämä ei estä tarkastelemasta sitä tärkeää kysymystä, mikä osa varoista olisi osoitettava Gozon ja Cominon alueelle.

3. PÄÄTELMÄT

Tämän kertomuksen tilastollinen analyysi osoittaa, että asukasta kohti lasketun BKT:n erot Gozon ja Maltan pääsaaren välillä ovat kasvaneet hieman ajan mittaan. Useat eri tekijät voivat selittää tätä kehitystä. Tärkeä tekijä on se, että Maltan saaren talous keskittyy enemmän palveluihin kuin Gozon saaren talous, joka perustuu enemmän maa- ja kalatalouteen sekä rakennusalaan. Näiden talouden erojen vuoksi talouskasvu on ollut Maltalla nopeampaa kuin Gozolla.

Viime vuosina Gozo on pystynyt kuromaan umpeen eroa EU:n keskiarvoon nopeammin kuin muut EU:n saarialueet. Tämä saattaa johtua Maltan pääsaaren läheisyyden heijastusvaikutuksista, erityisesti työssäkäynnistä Maltalla ja matkailun lisääntymisestä alueella.

Verrattaessa Maltan taloudellista tilannetta EU:n muiden siirtymäalueiden tilanteeseen havaitaan, että Maltalla sisäiset erot ovat keskimääräisiä muihin siirtymäalueisiin verrattuna.

Lisäksi on syytä muistaa, että käytettäessä indikaattoria BKT asukasta kohti aliarvioidaan Gozon asukkaiden todellinen taloudellinen hyvinvointi, koska merkittävä osa Gozolla asuvista työllisistä käy työssä Maltan saarella.

Saavutettavuudessa on edistytty, mikä on ollut eduksi sekä matkailulle että Maltalla työssä käyville gozolaisille. Koheesiopolitiikka on edistänyt osaltaan tätä menestystä: on

³ Komission ehdotus asetukseksi, liite XXII – COM(2018) 375 final.

⁴ SWD(2019) 1017 final.

investoitu merkittävästi tie- ja meriliikenteen infrastruktuuriin sekä energialaitoksiin ja terveyspalveluihin ja tuettu kulttuuriperinnön kunnostusta.

Maltan viranomaisia kehoitetaan ohjelmakauden 2021–2027 kumppanuussopimuksen ja toimenpideohjelmien laatimisen yhteydessä harkitsemaan sekä kansallisella että Gozon tasolla tarvittavia investointeja ja mahdollisia rakennetoimenpiteitä, joilla pyritäisiin kaventamaan asukasta kohti lasketun BKT:n eroja. Gozon ja Maltan välisten erojen vähentämisprosessin tukemisen tuloksellisuus riippuu vastaisuudessa siitä, kuinka hyvin Gozon erityispiirteet, kuten nopeasti ikääntyvä väestö, otetaan huomioon.